

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Puig Castellar
Santa Coloma de Gramenet

QUADERN DE RECUPERACIÓ

CIÈNCIES SOCIALS, GEOGRAFIA I HISTÒRIA

1R ESO

NOM _____

COGNOMS _____

CURS _____

PROFESSOR/A _____

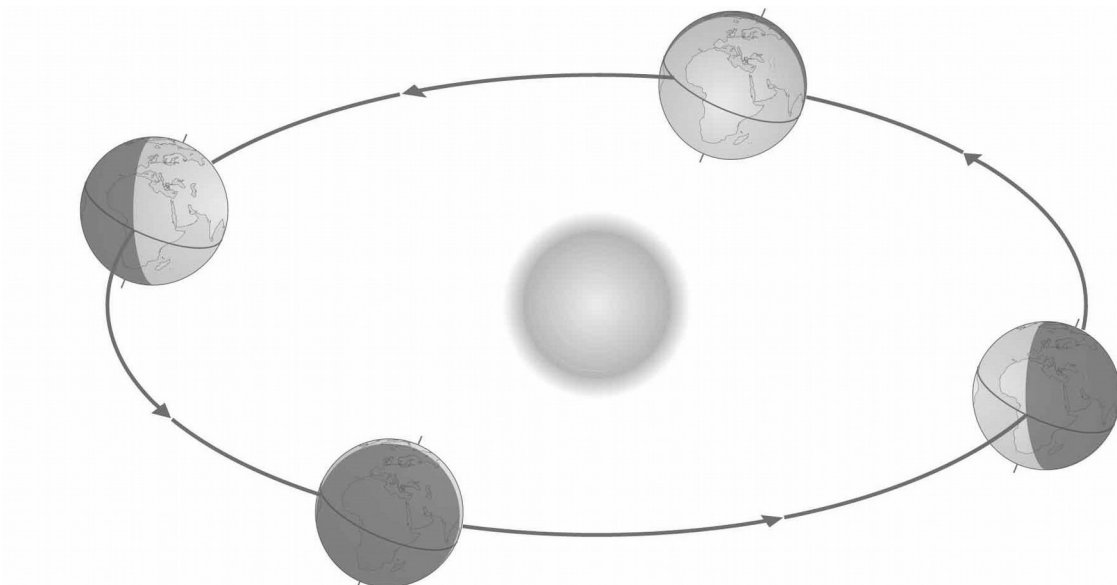
1.- LA TERRA, PLANETA DEL SISTEMA SOLAR

- Relaciona amb números les paraules de les següents columnes:

1- Terra	Galàxia	_____
2.- Via Làctia	Estel	_____
3- Lluna	Planeta	_____
4.- Sol	Satèl·lit	_____

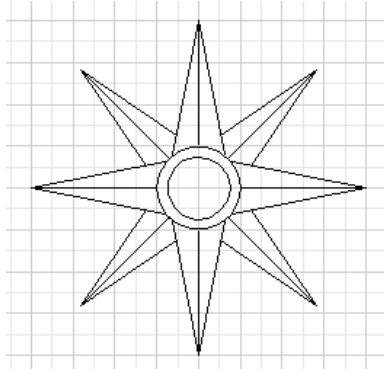
- En la representació que tens a continuació anota els noms al lloc corresponent:

SOL - ÒRBITA EL·LÍPTICA - SENTIT DE GIR D'OEST A EST - EQUADOR -
EQUINOCCI DE PRIMAVERA - EQUINOCCI DE TARDOR - SOLSTICI D'ESTIU -
SOLSTICI D'HIVERN.

2.- LA REPRESENTACIÓ DE LA TERRA: ELS MAPES

- Fixa't bé en aquesta *Rosa dels vents* i situa-hi els quatre punts cardinals.

- On es troba Orient? _____ i Occident? _____

- Completa amb les següents paraules: EST – PONENT - OEST

Llevant és el punt cardinal _____ per on té lloc la sortida del Sol.

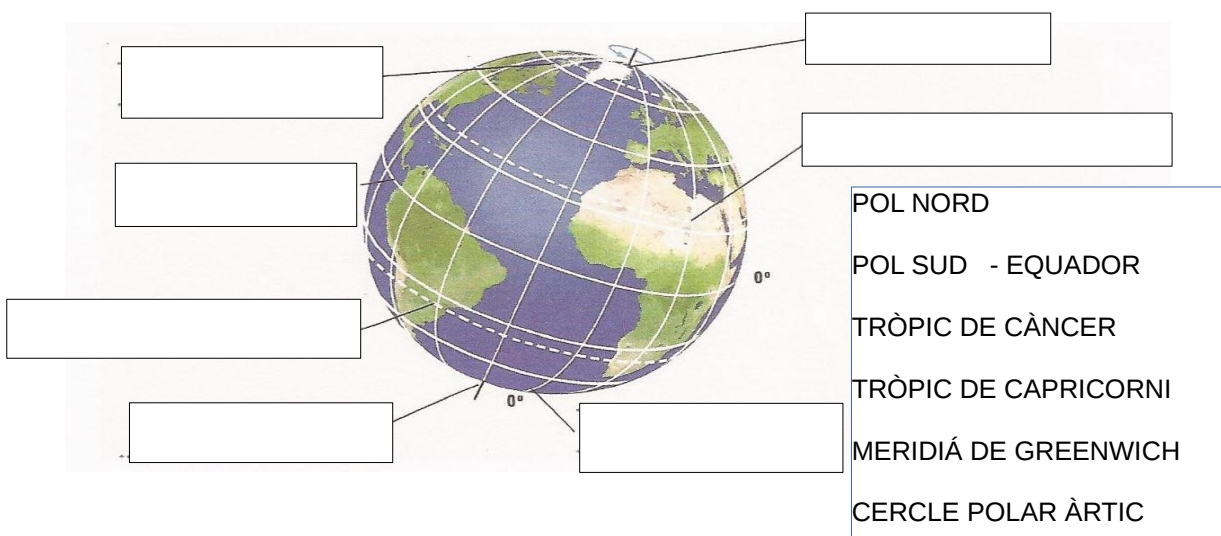
El Sol desapareix per l' _____ o _____.

Per a què serveixen els punts cardinals?

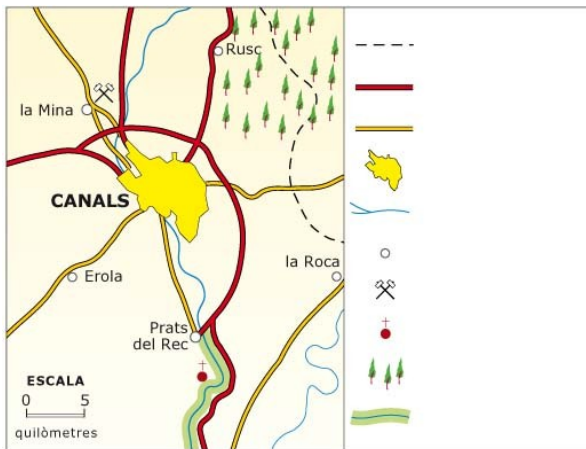

- Anota en aquest globus terrestre els elements indicats

- Observa aquest mapa i respon a les qüestions:

- Quina informació et proporciona la llegenda?
- De quin tipus de mapa es tracta: físic, polític o temàtic?

- Llegeix les vinyetes.

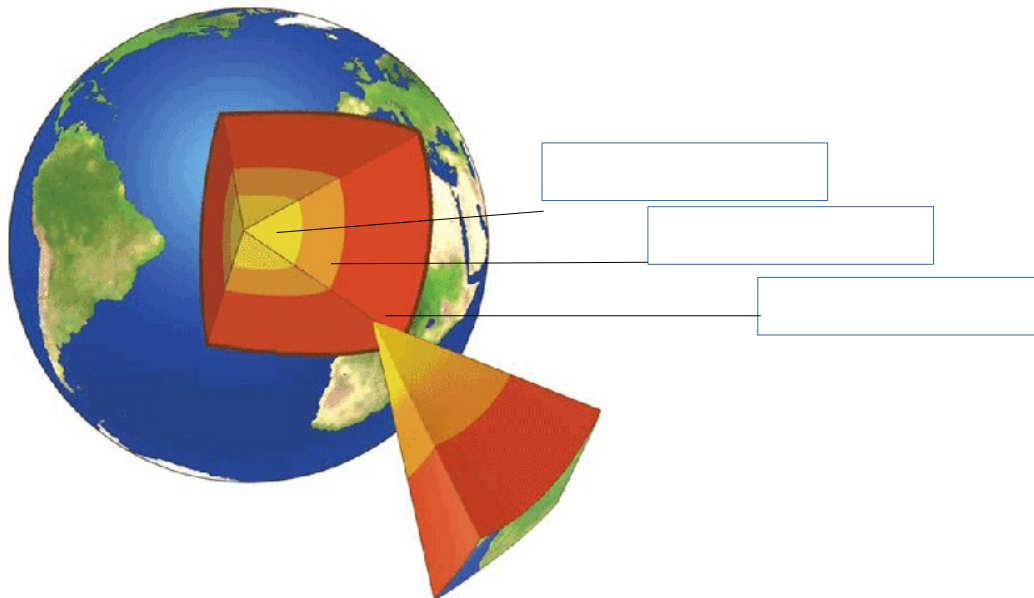

• Descriu la situació.

• Explica per què a l'estació de salvament necessiten saber les coordenades geogràfiques.

3.- LES FORMES DE LA TERRA

- Anota els noms de les parts de l'estructura de la Terra.

- Completa a quina capa es refereix:

- . La capa on emergeixen els continents és _____
- . La capa que envolta el nucli és _____
- . La capa que ocupa el 84% del volum total de la Terra és _____
- . La capa on hi trobem el magma és _____
- . La capa més prima de la Terra és _____
- . El mantell és la capa que es troba sota _____

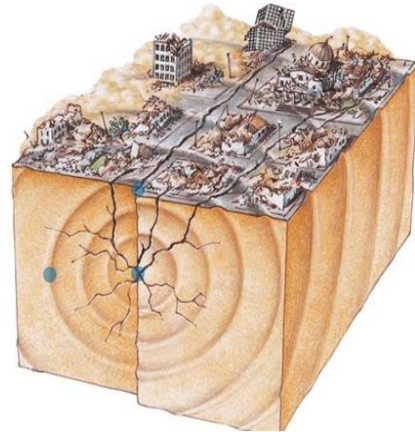
Qüestions:

Quin és i **on** es troba el pic més **alt** de la Terra?

Quin és i **on** es troba el lloc més **profund** de l'escorça terrestre?

- Observa la imatge i respon a les qüestions:

La imatge que tens a continuació representa un agent intern o extern? _____ quin agent intern representa? _____

Escriu el concepte correcte en les següents definicions (ones sísmiques, hipocentre, epicentre)

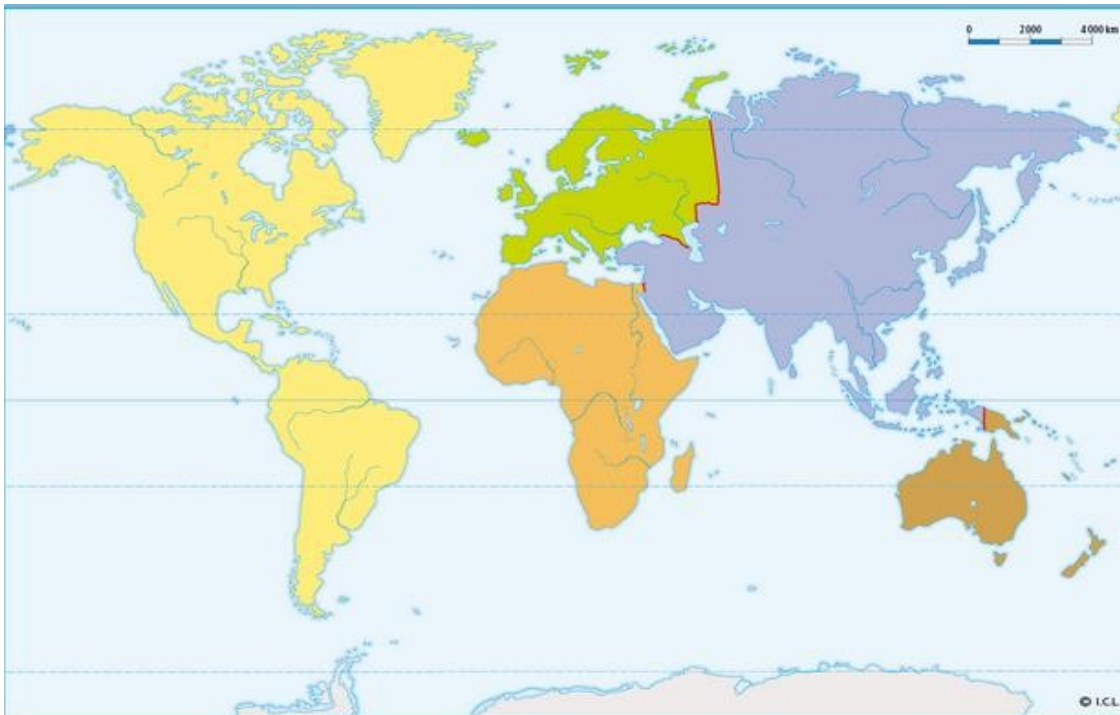
- _____ és la zona interior de la Terra on s'origina el _____

- _____ és la zona de la superfície terrestre més propera a l'hipocentre.

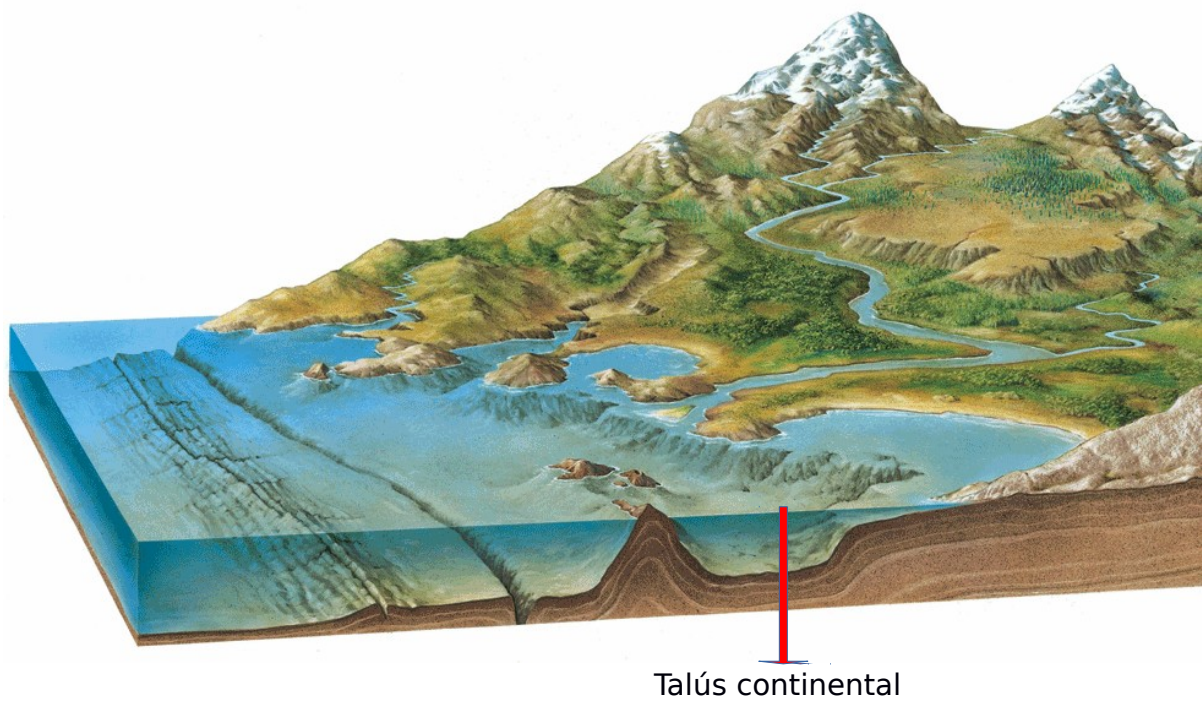
- _____ són com a cercles que propaguen _____

- _____ és l'aparell que mesura la magnitud d'un terratrèmol. I l'escala en què es mesura s'anomena _____.

- Escriu el nom dels continents i dels oceans

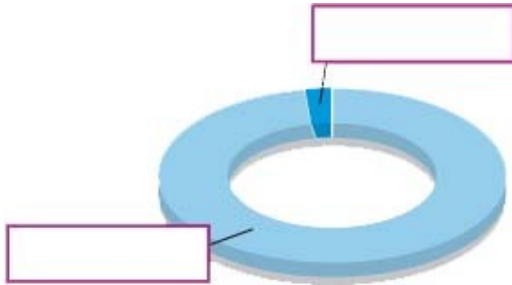
- En la següent representació, localitza i anota els noms de les següents formes de relleu: MUNTANYA, SERRALADA, PENÍNSULA i ISTME, VALL, DEPRESSIÓ, ALTIPLÀ, ILLA, CAP, ARXIPÈLAG, DORSAL OCEÀNICA, GOLF, FOSSA MARINA.

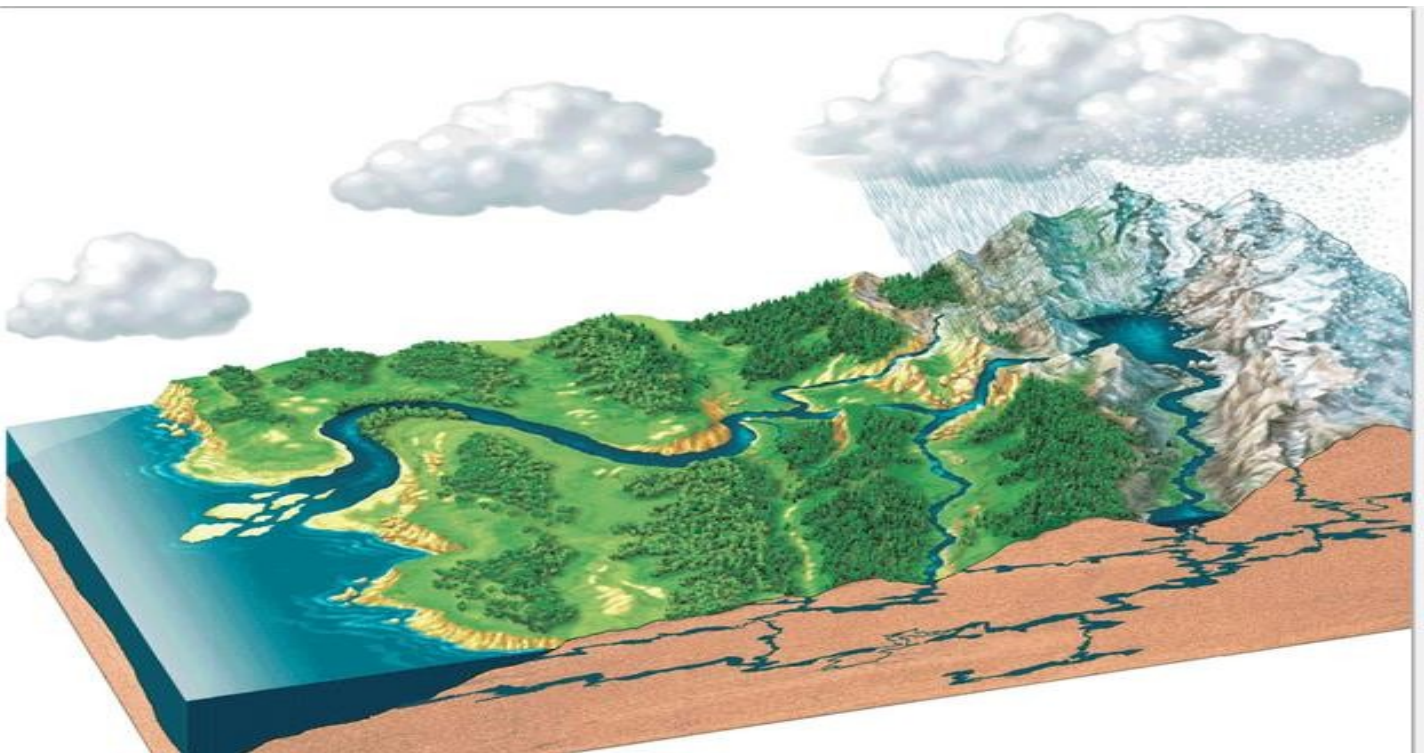
DEFINEIX: CAP - GOLF- ILLA - PENÍNSULA - ARCHIPÈLAG

4.- RIUS I MARS

- Completa el gràfic amb les paraules *aigües marines* i *aigües continentals* i els percentatges que ocupen.

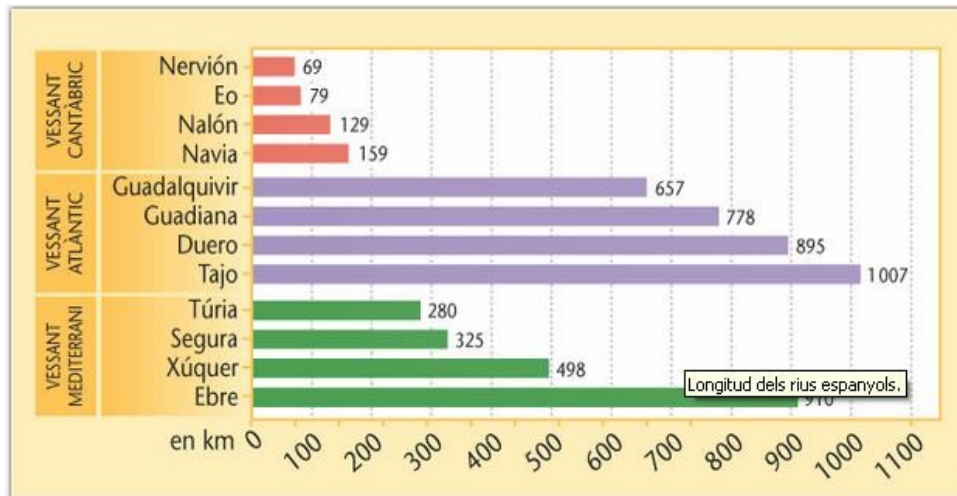

- Sobre la imatge següent, tracta d'explicar el cicle de l'aigua.

- Observa el gràfic que tens a continuació i contesta les preguntes:

- Digues el tipus de gràfic (lineal, de barres o sectorial):

- Quines dades hi ha a l'eix vertical?
- I a l'eix horitzontal?
- A quin dels tres vessants representats al gràfic els rius són més llargs?
- A quin vessant són més curts?
- Quins són els dos rius més llargs?
- A quins vessants pertanyen?

- Explica les tres fases del treball que fa un riu durant el seu recorregut

1.-

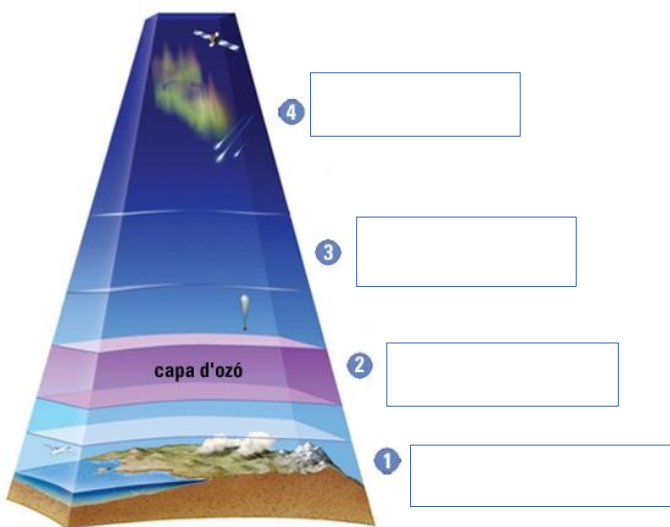
2.-

3.-

5.- EL TEMPS I EL CLIMA

- Explica la diferència entre temps i clima.

- Observa la representació següent i escriu el nom de cada una de les capes de l'atmosfera.

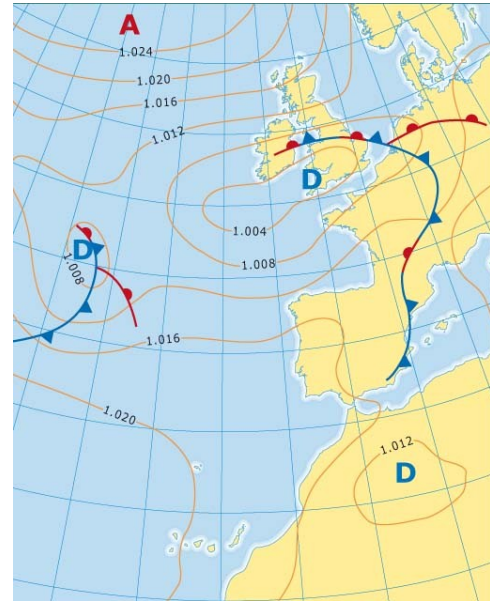
- A les definicions següents cal anotar el nom de la capa corresponent:

- . Té una temperatura molt alta i es desintegren els meteorits _____
- . Es produeixen els fenòmens meteorològics (la pluja, el vent, etc.) _____
- . L'aire forma capes i l'ozó absorbeix les radiacions solars _____
- . Es troba entre els 60-80 kms i l'aire és molt dens _____

- Observa aquest mapa de superfície.

• Explica què representen els elements següents:

- a) les línies
- b) les lletres A i D
- c) les línies dentades
- d) les xifres

6 i 7.- CLIMES I PAISATGES DE LA TERRA

- Enumera i ordena les ZONES CLIMÀTIQUES de la Terra des del Pol Nord fins al Pol Sud.

Quantes zones de clima càlid hi ha a la Terra? ____ On es situen? _____

Quantes zones de clima temperat hi ha a la Terra? ____ On es situen? _____

Explica on es situen les zones de climes freds de la Terra _____

- Llegeix aquest fragment de EL PERIÓDICO i respon a les qüestions.

L'excel·lent estat de conservació de la majoria de les illes fan de la visita a les Malvines un viatge al passat, a la naturalesa verge. Les aus i els mamífers marins són la fauna més rellevant per als forasters. La vida salvatge es concentra sobretot a les costes, en platges i penya-segats on abunden les colònies de pingüins, albatros, corbs marins i gavines, sovint barrejades, que es reuneixen durant l'estiu austral, l'època de cria. No és gens estrany poder observar un grup de pingüins reials covant els ous al costat d'ovelles que pasturen tranquil·lament. Els mamífers més abundants són els lleons marins i els elefants marins, que poden arribar als cinc metres de longitud i pesar gairebé tres tones.

Conscients de la importància de preservar la naturalesa, les autoritats locals i grups conservacionistes de les Malvines porten a terme nombrosos programes de conservació, investigació i divulgació de la vida salvatge.

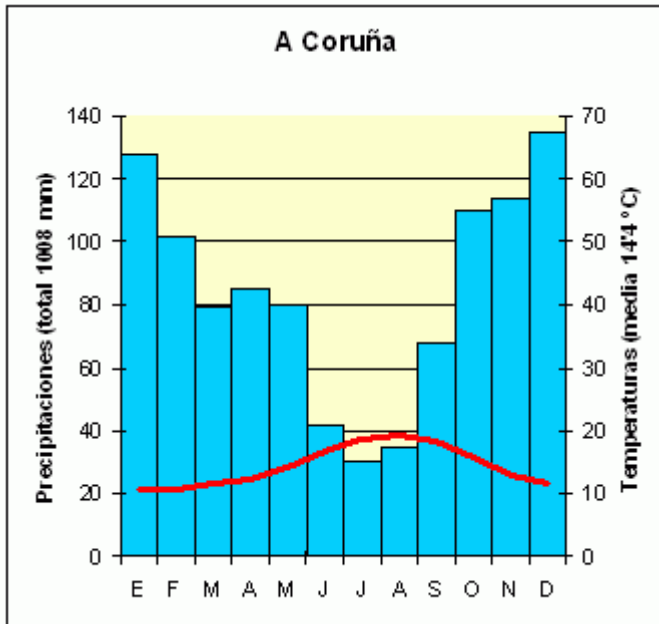
A les illes els paisatges s'assemblen als del nord de les illes britàniques, d'indubtable bellesa però sense arbres, carència que els colonitzadors, a partir del segle XIX, van solucionar plantant espècies que oferissin al mateix temps bellesa i protecció contra el vent, intens i sempre present, al voltant de les seves cases i assentaments.

Els primers humans a explotar la naturalesa a les Malvines, a cavall entre els segles XVIII i XIX, van ser els baleners, que complementaven les seves captures de cetacis amb grans matances de foques i pingüins per aprofitar-ne el greix. L'espoliació va continuar durant dècades fins que es va entendre que s'estava arribant al límit i llavors es van començar a imposar quotes de captures i després es va arribar a la prohibició total.

TRACTA D'AVERIGUAR EL SIGNIFICAT D'ALGUNES PARAULES: FAUNA - ESPOLIACIÓ .....

- De quin territori tracta aquest article? _____
- En quin hemisferi es situa? _____ (hauras d'investigar amb un MAPAMUNDI)
- Quina és la fauna d'aquest espai? _____
- Com és el paisatge? _____
_____
- Quan van arribar els primers colonitzadors? _____
- Què feien els baleners? _____
- Què significa l'última frase " L'espoliació va continuar durant dècades ..... es va començar a imposar quotes .....i després es va arribar a la prohibició total" _____
_____
- A partir de la informació de l'article quines característiques presenta el clima? Per què? _____
_____
_____

- Observa aquest **CLIMOGRAMA**, reflexiona i respon a les qüestions.

- Amb quin element gràfic (línia/ barres) es representen les temperatures? _____ I les precipitacions ? _____.

- En quin mesos la temperatura és més alta? _____
Quants graus? _____

- Plou tots els mesos de l'any? _____

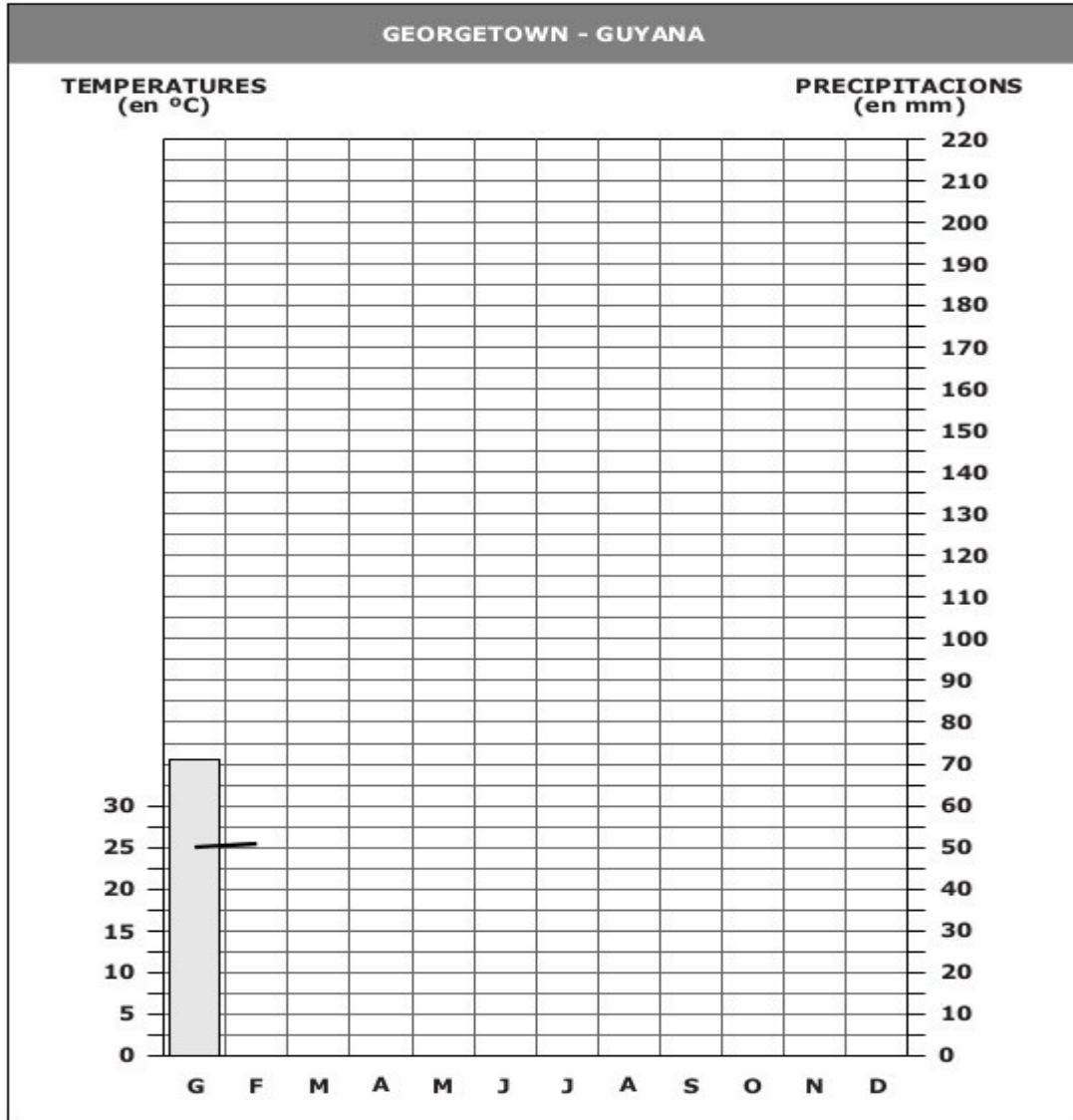
- En quins mesos plou més?
_____

- En quins mesos plou menys?
_____

- Si les temperatures són (temperades - càlides - fredes) i les pluges són (abundants, regulars, escasses) a quin clima de la península (**oceànic - mediterrani - continental**) correspon aquesta representació _____.

- Amb les dades que consten al final d'aquest full, elabora el Climograma.

CLIMOGRAMA

RECURSOS PER A L'ÀULA

	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
T. (°C)	25	25,5	26	26	25,5	25	24,5	24,5	25	24,5	24,5	24,5
P. (mm)	71	89	142	178	152	145	175	165	185	205	183	104

8.- SOCIETAT I MEDI AMBIENT

- Tracta d'explicar l'efecte hivernacle. Pots ajudar-te fent un dibuix.

- Per què és un problema que la temperatura del planeta augmenti per l'efecte hivernacle?

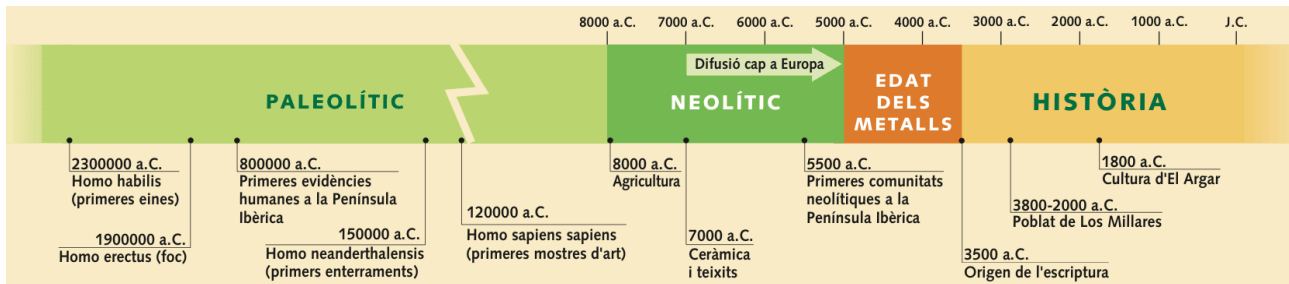
- Anota cinc coses que pots fer per estalviar energia i aigua a casa:

- Encercla els agents responsables de la contaminació:

Fums i gasos - residus químics - erosió – aridesa - pluja àcida - vessament de petroli - deixalles – pesticides - aigües brutes - Incendis forestals

9.- LA PREHISTÒRIA

- Observa aquest eix cronològic i contesta les preguntes següents.

- Quina és la data i el fet que marca l'inici de la prehistòria?

- Quan i amb quin fet podem donar per acabada la prehistòria?

- Completa la següent graella amb les dades que falten:

NOM DEL PERÍODE	CRONOLOGIA	SIGNIFICAT
Paleolític		
		Pedra nova o polimentada
		Desenvolupament de la metal·lúrgia i siderúrgia.

- Amb fletxes tracta de situar i després anotar aquelles parts del cos que diferencien l'esquelet d'un goril·la de l'esquelet d'un ésser humà.

- Quina diferència hi ha entre la marxa quadrúpeda i la marxa bípeda?

- Amb les paraules que tens a continuació tracta de completar les frases:
 NÒMADES – SEDENTARIS – PRODUCTORS – DEPREDADORS- RECOL·LECCIÓ-
 AGRICULTURA – RAMADERIA – PRIMERS POBLATS – CAÇA.

Al paleolític els homes vivien de la _____ i la _____ o sigui eren _____ i no vivien en un lloc estable o sigui eren _____.

Durant el neolític els homes van descobrir la _____ i la _____ o sigui es van convertir en _____ d'aliments i van construir els _____ o sigui es van fer _____.

- Defineix:

Procés d'hominització: _____

Sílex: _____

Bifaç: _____

Venus Paleolítica: _____

- Observa les dues imatges que tens a continuació.

IMATGE 1

IMATGE 2

Omple el quadre següent anotant les característiques corresponents a cadascuna de les imatges. Característiques: ANIMAL AÏLLAT, ESCENA, POLICROMIA, MONOCROMA, NATURALISTA, ESQUEMÀTICA, ÀREA LLEVANTINA, ÀREA CANTÀBRICA.

	IMATGE 1	IMATGE 2
TEMA		
COLORS	POLICROMIA	
ESTIL		NATURALISTA
ZONA		

- Llegeix aquest document i respon a les qüestions.

La metal·lúrgia exigia una **especialització** de la feina (miners, fonedors i forjadors) i va generar una transformació social, amb la divisió de la feina per oficis i la possibilitat d'obtenir **excedents** agraris gràcies a l'ús de les noves eines de metall que augmentaven la **productivitat** de les terres.

La multiplicació d'artesans que fabricaven eines de metalls, de fusta, de fang i teixits va afavorir l'aparició del **bescanvi** com a sistema econòmic per cobrir les necessitats de la població.

L'acumulació de béns que es va aconseguir mitjançant el treball o la **usurpació** va generar l'aparició del concepte de **riquesa**, que va determinar la **diferenciació social**.

- De quin període de la prehistòria parla el document?

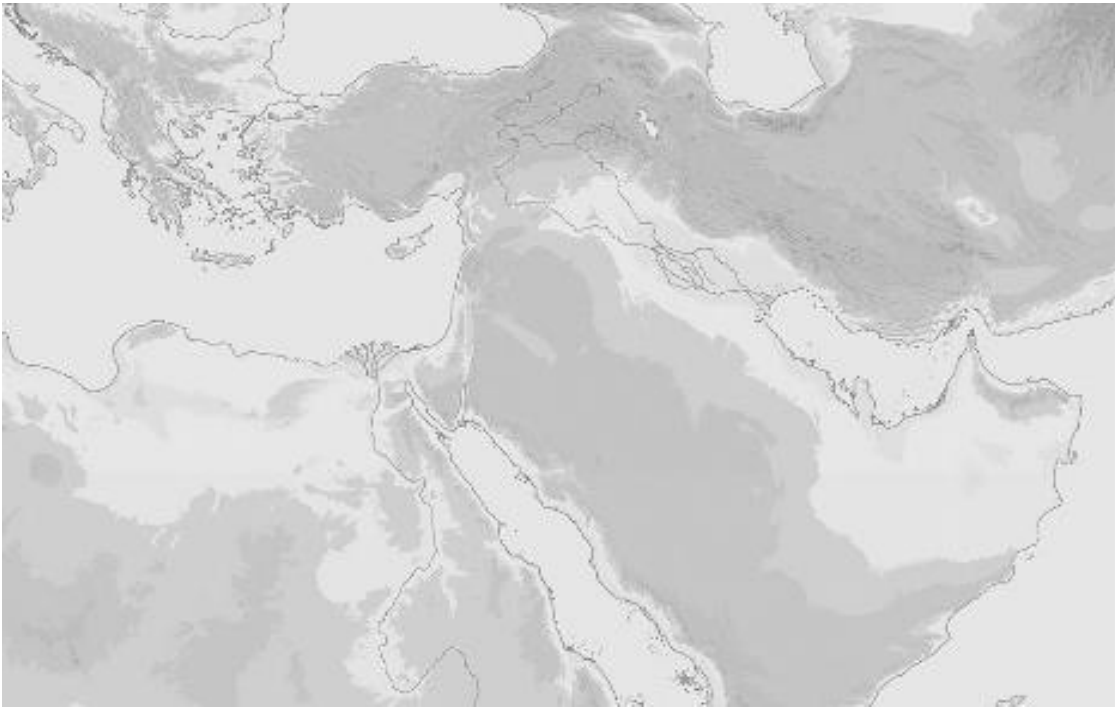
Per què?

- Relaciona, anotant el mateix número, en cada concepte i el seu sinònim:

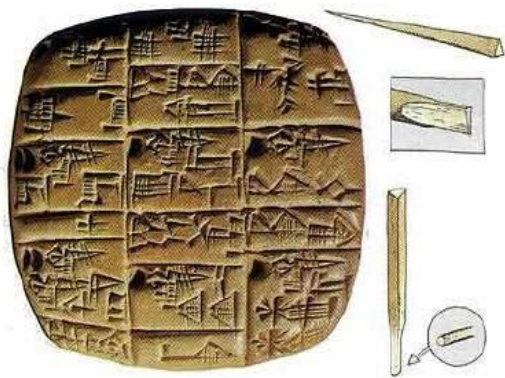
- ESPECIALITZACIÓ	- Intercanvi de productes.
- EXCEDENT	- Separació en grups social.
- BESCANVI	- Allò que un té de més.
- DIFERENCIACIÓ SOCIAL	- Apropiar-se de béns d'un altre.
- USURPACIO	- Ser capaç de fer millor alguna cosa.
- PRODUCTIVITAT	- Acumulació de béns.
- RIQUESA	- Obtenir més béns en disposar de millors eines.

10.- LES PRIMERES CIVILITZACIONS: MESOPOTÀMIA I EGIPTES

- **Localitza i anota els següents noms al mapa:** TIGRIS i EUFRATES, MESOPOTÀMIA, EGIPTES, NIL, MAR MEDITERRANI, MAR EGEGU, PENÍNSULA Balcànica, GOLF PÈRSIC, MAR NEGRE, MAR CASPI, MAR ROIG, PENÍNSULA D'ARABIA.

- **Uns dels avenços més importants de la humanitat va ser l'aparició de l'escriptura. Contesta les següents preguntes que tens a continuació en relació aquest gran avenç .**

Quan va aparèixer?

On?

Com es feia i quin nom li hem posat?

Per què va sorgir?

- Omple correctament el text utilitzant les paraules que tens a continuació:

CRESCUDES - DESERT - PRIMAVERA - NIL - OCTUBRE - FERTILITZAR – CABAL –
CONTROLAR - LLIM NEGRE – FERTILITZA – CANALS

La situació geogràfica d'Egipte presenta dos avantatges: d'una banda té un _____
que l'aïlla dels enemics i de l'altra el _____ té un règim de _____ que
permet irrigar i _____ les terres de conreu per allà on passa.

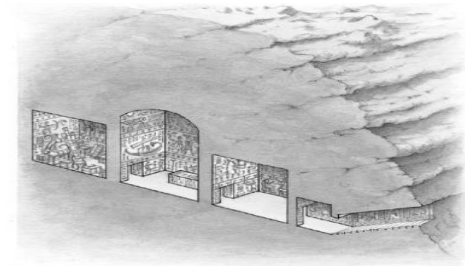
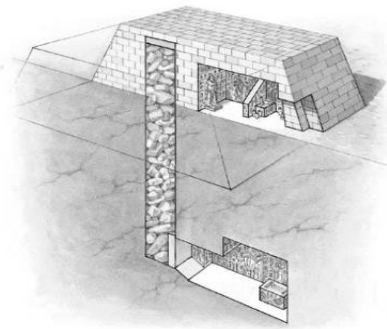
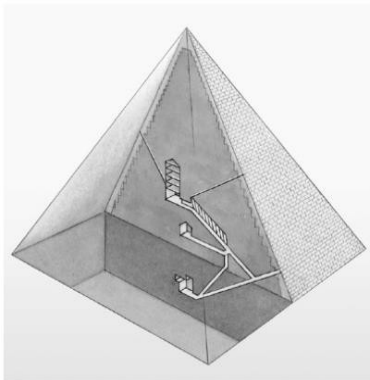
Cada _____ a les terres on neix el Nil hi plou torrencialment i aquestes pluges
n'alimenten el _____, inundant totes les terres de la riba. A l' _____
l'aigua comença a davallar i deixa un _____ que _____ els camps de
conreu.

El egipcis van aprendre a _____ les crescudes del riu construint dics i _____.
per contenir l'aigua, emmagatzemar-la i distribuir-la per les terres del voltant.

- **Elabora la PIRÀMIDE SOCIAL de l'Antic Egipte.**

- Quina és la diferència entre **PRIVILEGIATS** i **NO PRIVILEGIATS**?

- **Escriu a sota de cada dibuix el nom de la construcció funerària que representa, numera-les de la més antiga a la més moderna**

- Per què eren importants o quina era la seva finalitat?

- **A les següents afirmacions, corregeix la paraula que està en negreta.**

- . El primer codi de lleis es va redactar sota el regnat de **Ramsès II**.
- . Als temples i palaus **d'Egipte** s'utilitzava l'arc i la volta.
- . El temple de Mesopotàmia era **la piràmide**.
- . El sistema d'escriptura egípcia era **cuneïforme**.

- **El següent papir representa una escena del Judici d'Osiris. Observa la imatge i contesta les següents preguntes:**

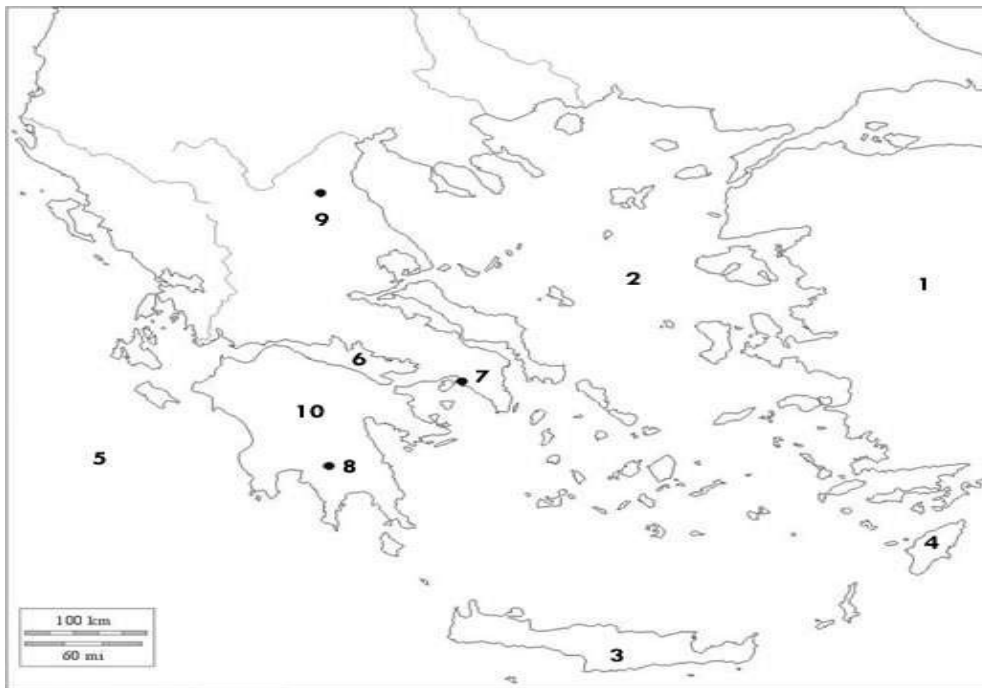
- Qui va ser Osiris?

- Amb quins atributs es representa a Osiris?

- Segons els antics egipcis, quan es produïa el Judici d'Osiris?

11.- EL MÓN GREC

- **Situa al mapa mut els indrets següents:** MAR EGEU – MONT OLIMP – ESPARTA – ATENES – PELOPONÉS – MAR JÒNIC - ASIA MENOR - GOLF DE CORINT – RODES – CRETA.

- **Defineix:**

COLÒNIA:

METRÒPOLIS:

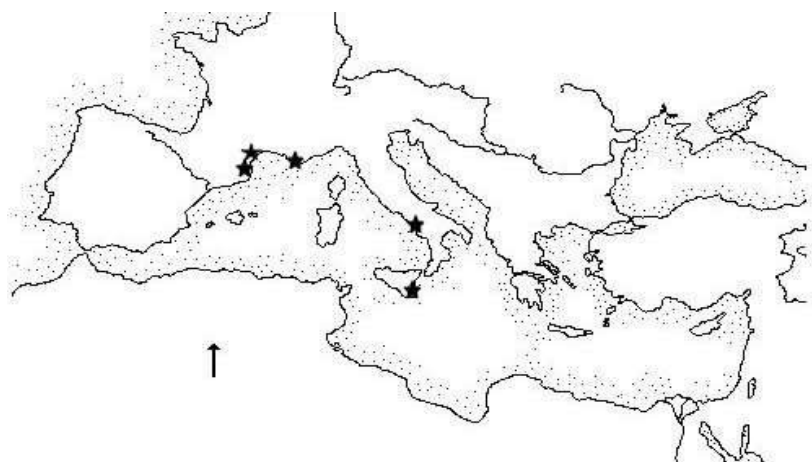
- **Situa al mapa algunes colònies gregues del Mediterrani:**

RHODE

EMPÒRION

MASSÀLIA

SIRACUSA

- Completa la imatge i respon a les qüestions:

1.- Qui eren els metecs?

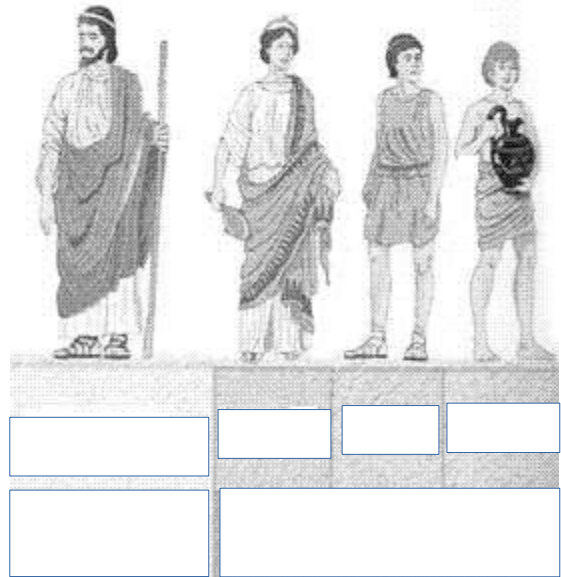
2.- Per què afirmem que la democràcia atenesa era limitada?

3.- Què era una CLEPSIDRA?

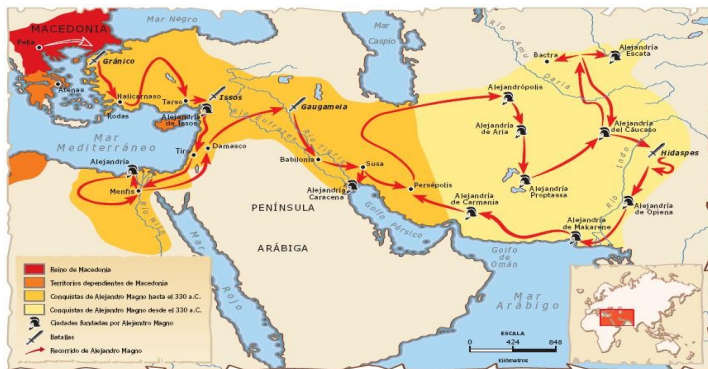
4.- En què consistia l'ostracisme?

5.- Qui eren els hoplites?

ELS GRUPS SOCIALS EN ATENES

- Observa el mapa i respon a les qüestions:

- Quan es va expandir cap a Orient la cultura grega?

- Per quins territoris es va estendre l'imperi d'Alexandre?

- D'on va sortir per a les seves conquestes?

- Fins on va arribar?

- Quin era el somni d'Alexandre?

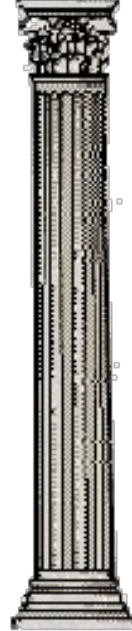
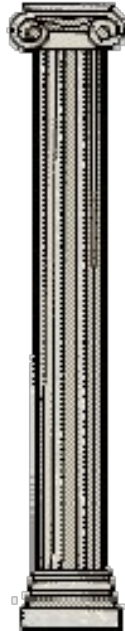
- Qui va ser el mestre d'Alexandre el gran?

- Què era la falange?

- Què va passar amb l'imperi d'Alexandre a la seva mort?

- Escriu a sota de cada una de les columnes l'orde o estil artístic al qual pertanyen

_____

_____

_____

12.- POBLES PREROMANS

-Acoloreix el mapa segons indica la llegenda

ÀREA D'INFLUÈNCIA	
Groc	Celta i celtibèrica
Vermell	Ibera

Nom: _____

Iber o celta? _____

Què representa? _____

_____

_____

Tipus d'edifici: _____

Nom del poblat en què es localitza: _____

_____

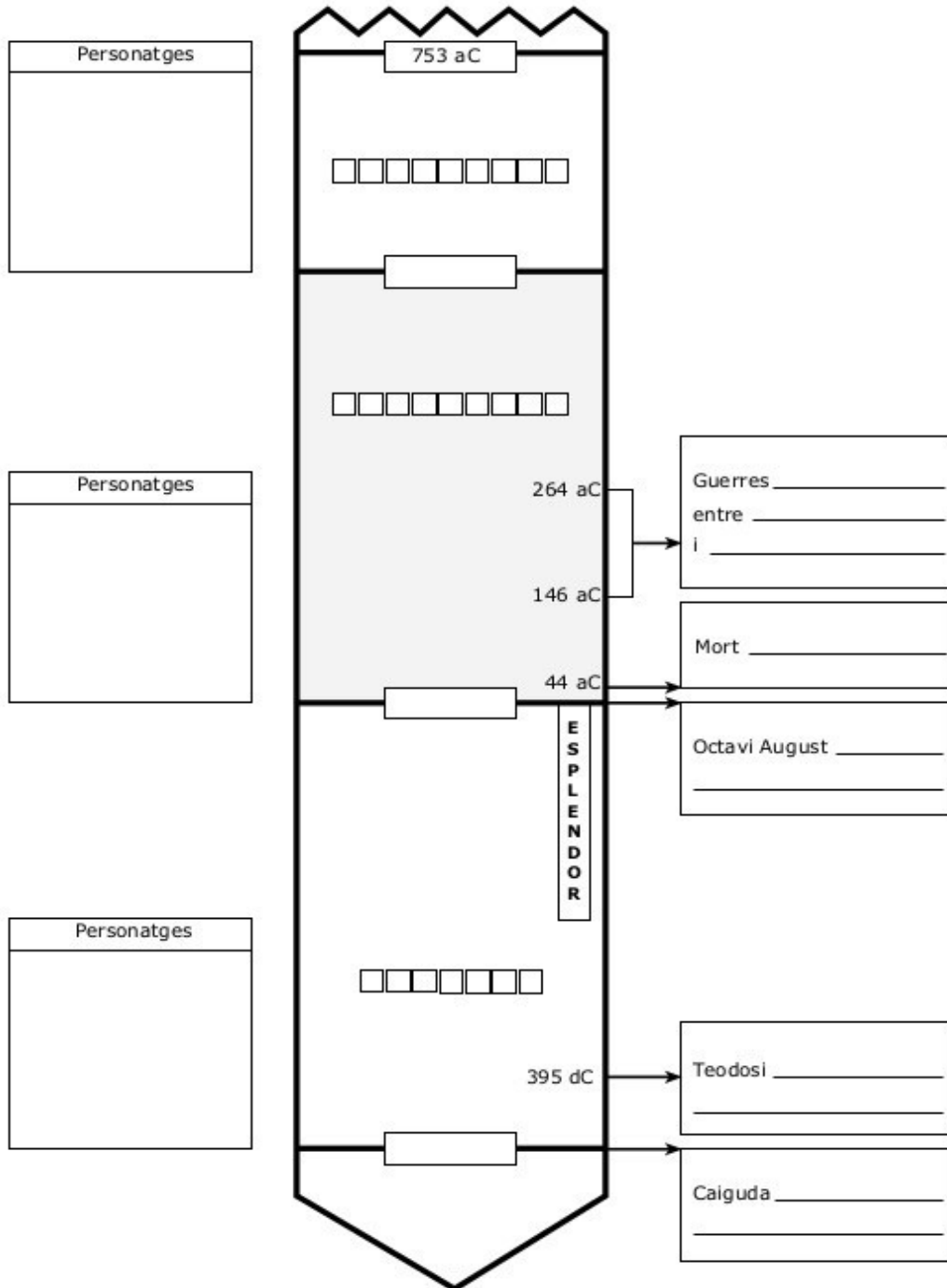
Iber o celta? _____

Per què? _____

_____

13.- L'IMPERI ROMÀ

- Completa l'eix cronològic de la Història de Roma

RECURSOS PER A L'AULA

- Relaciona els següents fets, noms i personatges de la història de Roma.

RÒMUL	Guerres púniques
AUGUST	Naixement de l'Imperi
ESPARTAC	Dictador perpetu
CARTAGO	Tribú de la plebs
GERMANS GRAC	Fundació de Roma
CÈSAR	Divisió de l'Imperi
RÒMUL AUGÚSTUL	Caiguda de l'Imperi
TEODOSI	Revolta d'esclaus
ALARIC	Invasions bàrbares

- Defineix

Llei de les Dotze Taules _____

_____

Guerres Púniques _____

_____

Lliberts _____

_____

Pax romana _____

_____

- Completa les següents frases:

Durant els primers anys de la República, els patricis van formar un govern _____: només ells elaboraven i coneixien les lleis.

Durant dos-cents anys els plebeus van lluitar per obtenir els mateixos _____ que els patricis.

Els _____ eren famílies aristocràtiques, grans propietaris de terres descendents dels fundadors de Roma.

Els _____, el grup més nombrós, incloïa els pagesos, els artesans i els comerciants que no tenien propietats ni tampoc drets polítics.

El govern de la República romana es fonamenta en tres institucions:

Els _____, reunió de ciutadans romans per votar lleis i elegir magistrats.

Els magistrats que governaven la ciutat; els més importants eren els _____.

El _____, que era el centre de la vida política, ratificava les lleis aprovades als comicis i resolva els afers de política exterior i de finances.

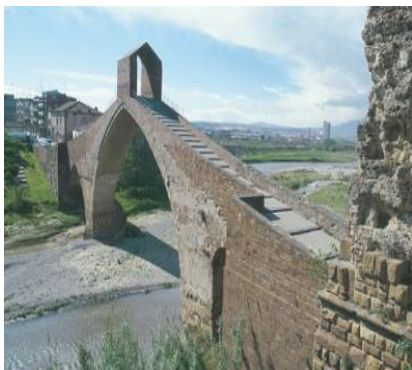
- Observa el mapa de les conquestes de Roma. De la llista de països has **d'encerclar** els que hi van formar part de l'Imperi romà durant la seva màxima expansió al segle I d.C.

PAÏSOS

IRLANDA, POLÒNIA, GRAN BRETANYA, TUNÍSIA, GRÈCIA, TURQUIA, SUDAN, GRÈCIA, SÈRBIA, ROMANIA, SÍRIA, AFGANISTAN, EGIPTO, LÍBIA, PORTUGAL, MACEDÒNIA, RÚSSIA.

- Relaciona les diferents fotografies amb la llista d'edificacions romanes: PONT, ARC DE TRIOMF, AMFITEATRE, TEATRE, COLUMNA COMMEMORATIVA, CALÇADA ROMANA, AQÜEDUCTE, TEMPLE, CIRC.
